

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Broj: 11/06-34-157-11.1/20
Sarajevo, 3.4.2020. godine

SVIM OSNOVNIM ŠKOLAMA
SVIM SREDNJIM ŠKOLAMA

n/r direktora/direktorice

PREDMET: Preporuke za izvođenje online nastave – dio 2 – dostavlja se

Poštovani,

zahvaljujući zajedničkom radu i zalaganju menadžmenta i nastavnika škola, učenika i roditelja, uspješno je okončana druga sedmica online nastave. Svi sudionici u odgojno-obrazovnom procesu su pokazali odgovornost, potrebne kompetencije i visok nivo zalaganja i truda da se omogući kontinuitet i obrazovanje kakvo naši učenici zaslužuju unatoč svim problemima u novonastaloj situaciji.

U cilju pružanja kontinuirane podrške i pomoći školama u realizaciji procesa online nastave, dostavljamo drugi dio preporuka:

1. TERMINI ODRŽAVANJA ONLINE NASTAVE

U nastojanju da online nastava ne predstavlja dodatno psihološko opterećenje za roditelje, učenike, nastavnike, preporuka je da se online nastava odvija u slijedećim terminima:

Prva smjena od 09,00 sati do 12,30 sati;
Druga smjena od 12,30 sati do 16,00 sati.

U skladu sa mogućnostima, škola može da napravi i svoj interni „online raspored časova“ u najboljem interesu svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu a i kako bi nastavnici imali više vremena za kvalitetniju pripremu i pregled dostavljenih sadržaja.

Potrebno je da škole uzmu u obzir da postoji određeni broj učenika koji online nastavu prate preko mobilnih aparata kao i oni koji imaju braću i sestre (i roditelje prosvjetne radnike) i svi prate nastavu u istom terminu te da u tim i sličnim slučajevima nastavnici budu fleksibilni prilikom određivanja termina za rješavanje i dostavljanja zadataka učenika.

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

2. PRILAGOĐAVANJE NASTAVNIH SADRŽAJA

Prema dostavljenim informacijama od strane vijeća roditelja i izvještajima škola, vidljivo je da su učenici preopterećeni količinom sadržaja i obaveza u jednom danu koje imaju prilikom realizacije online nastave.

Preporuka je da se nastavni sadržaji reduciraju i prilagode trenutnim uslovima pod kojima učenici prate nastavu i izvršavaju svoje školske obaveze.

Menadžment škola sa nastavnicima treba da vodi računa o opterećenosti sadržaja koji se dostavljaju učenicima. Potrebno je da nastavnici odgovorno koriste olakšavajuće okolnosti redukcije nastavnih sadržaja i usmjere se na razvijanje ključnih kompetencija (smanjiti obim domaće zadaće, rokova za izradu zadataka kao i obavezu bespotrebnog prepisivanja sadržaja u sveske, povećati broj vježbi i ponavljanja lekcija a smanjiti obrade novog gradiva) te da se stavi akcenat na odgojne ciljeve (kod učenika razvijati odgovornost, poštivanje pravila, empatiju, solidarnost).

Uloga direktora je također važna u procesu reduciranja nastavnog sadržaja te je potrebno da se u virtuelnim zbornicama i online sjednicama nastavničkog vijeća razgovara i o temi opterećenja učenika nastavnim gradivom i zadacima kao i način podrške nastavnicima kojima je teško samostalno procijeniti odgovarajući obim, vrstu i količinu digitalnih sadržaja koje koriste u nastavi.

3. OCJENJIVANJE UČENIKA

S obzirom da je online nastava, u ovom obliku i pod ovim okolnostima, veoma zahtjevna i kompleksna u svim segmentima njenog djelovanja, potrebno je da nastavnici budu posebno fleksibilni tokom ocjenjivanja i vrednovanja učeničkog rada, koje je potrebno vršiti nakon detaljne analize rada učenika uz što bolju motivaciju za dalji rad.

S tim u vezi, potrebno je da nastavnici na nivou stručnih aktiva škole dogovore adekvatne kriterije za ocjenjivanje a u najboljem interesu učenika koji sada najveći dio zadataka rade samostalno.

Konceptualno, online nastava je specifičan vid komunikacije s učenicima te treba iskoristiti sve opcije koje su ponuđene platformom kako bi kontinuirano pratili, vrednovali i ocjenjivali učenike, rasteretiti učenike klasičnih „pitanja-odgovor“ jer prate nastavno gradivo a i rade domaću zadaću u jednom prostoru koji najčešće dijele sa još nekim od ukućana.

4. INKLUZIVNA NASTAVA - ANGAŽOVANJE ASISTENATA

Asistenti u nastavi trebaju da se maksimalno angažuju u procesu online nastave koji će, u saradnji sa školama, predmetnim nastavnicima i roditeljima, pružiti potrebnu podršku učenicima koji pohađaju nastavu po IPP-u. Nastavnik ostvaruje kontakt sa asistentom i zajednički pripremaju materijal potreban za realizaciju online nastave.

Nastavni materijal se sadržajno fokusira na razvijanje funkcionalnog znanja učenika, a ne na nastavne jedinice. Saradnja predmetnog nastavnika/razrednika sa roditeljima učenika u inkluzivnom obrazovanju treba biti intenzivna i svakodnevna. Učenicima koji rade po IPP-u potrebno je ostaviti dovoljno vremena kako bi usvojili sadržaje i odgovorili na zadatke. Mobilni timovi su na raspolaganju školama u skladu sa ranije datim rasporedom kojim je precizirano za koje su škole zaduženi.

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

5. KONTINUIRANO KOMUNICIRANJE SA RODITELJIMA I PRUŽANJE PODRŠKE

Potrebno je roditeljima preporučiti da učenicima osiguraju mjesto u kući/stanu na kojem se može neometeno učiti. Objasniti im osnove online nastave, sa jasnim uputstvima koja ne ostavljaju prostor za nejasnoće. Imati na umu da ima roditelja kojima je nova tehnologija još uvijek nepoznata te ih upoznati sa već urađenim uputstvima i tutorijalima za online nastavu. Imati razumijevanje za roditelje koji rade, a potrebni su djeci za preuzimanje zadataka i kao moralna podrška.

Također je potrebno:

- komunicirati sa roditeljima u pozitivnom tonu punom podrške;
- redovno izvještavati roditelje o uspjehu i radu učenika;
- uključiti roditelje kao saradnike gdje god je moguće;
- uputiti roditelje da međusobno sarađuju kao i učenici;
- objasniti roditeljima da se učenici u virtualnoj učionici nalaze u sigurnoj okolini koju dijele sa svojim razrednim kolegama, razrednikom i predmetnim nastavnicima;
- obavještavati redovno roditelje putem online roditeljskih sastanaka o svim informacijama koje im mogu biti korisne u ovoj situaciji.

6. INTENZIVIRANJE RADA PEDAGOŠKO-PSIHOLOŠKE SLUŽBE U ŠKOLI

S obzirom da pedagoško-psihološke službe kontinuirano prate i podstiču sve aspekte razvoja i postignuća učenika uvažavajući individualnost i specifičnosti okolnosti u kojima učenici odrastaju preporuka je da se pedagoško-psihološke službe u školi aktivno uključe u proces online nastave.

Profesionalan i kreativan rad svih učesnika obrazovnog sistema, koji je u ovoj epidemiološkoj situaciji potvrđen na najbolji mogući način, potrebno je nastaviti i dalje jer je od posebnog društvenog značaja, kao jedan od načina izlaska iz krize u kojoj se nalazimo.

Ministarstvo će i nadalje pratiti odvijanje online nastave i pružati punu podršku svim procesima potrebnim za uspješno provođenje iste.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- a/a

web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

